

Peyğəmbərlik Ruhu: Gecəyarısı Nidası

Habaqqunun İki Lövhəsi

Jeff Pippenger

2012-10-13

Aydınlaşdırma Sözü

Bu yaxınlarda Habakkukun İki Lövhəsinin transkripsiyasını hazırlamağa başladığ ki, o, veb-saytımızda təmsil olunan müxtəlif dillərə tərcümə olunsun. Şifahi təqdimatı yazılı təqdimata çevirmək işi, danışığ təqdimatını yazılı təqdimata dönüştürmək üçün keçilməli olan bütün mərhələlərlə, habelə materialın nəticə etibarilə veb-saytdakı müxtəlif dillərə tərcümə edilməsi ilə bağlı qaçılmaz çətinliklərlə tanış olmayan birinin düşünə biləcəyindən qat-qat çətin bir işdir. Biz doxsan beş təqdimatın birincisinin redaktə və mətn düzəlişinə yenidən başladığ və mən aşkar etdim ki, bizim keçməli olduğumuz daha bir mərhələ də vardır. Bu, 1989-cu ildən indiki tariximizədək bu xəbərin mərhələli inkişafı ilə bağlıdır.

Təxminən on beş il əvvəlki təqdimatlarda hələ başlanğıc anlama mərhələsində olan həqiqətlər var idi. Mənim aydınlaşdırmalı olduğum həmin həqiqətlərdən birincisi Millerçi tarixdə ikinci mələyin gəlişidir. O vaxt mən başa düşürdüm ki, ikinci mələk Protestant kilsələri Millerin birinci mələyin xəbəri ilə bağlı təqdimatına qarşı öz qapılarını bağlamağa başladığı zaman, 1843-cü ilin başa çatması ilə əlaqədar olaraq gəlmişdir. William Miller zamanın hesablanması üzərində işləyirdi və hesab edirdi ki, 1843-cü il 22 mart 1843-cü ildə başlamış və 22 mart 1844-cü ildə başa çatmışdır. O düşündürdü ki, sonradan iki müqəddəs cədvəl üzərinə yerləşdirilən üç peyğəmbərlik 1843-cü ildə tamamlanacaqdı və o inanırdı ki, həmin il 22 mart 1844-cü ildə bitmişdir. O, iki məsələdə yanılırdı.

Daniel on ikisinin 1335 günü, Levililər iyirmi altının “yeddi vaxt”ının 2520 ili və Daniel səkkizin 2300 günü ilə bağlı üç peyğəmbərlik Miller tərəfindən 1844-cü ilin martında başa çatacaq şəkildə başa düşülmüşdü. Bundan sonra Rəbb Samuel Snouya rəhbərlik etdi ki, peyğəmbərliklərin 1843-də deyil, 1844-də başa çatdığını anlasın. Snou zamanın Karay hesablama üsulunu tətbiq etdi; bu, Millerin istifadə etmiş olduğu zaman tətbiqi deyildi. Miller ili yazdan yazə əsaslandırılan ravvinik/bərabərlik-gününə əsaslanan zaman hesabından istifadə edirdi.

Biz Həbəququnun İki Cədvəlini təqdim edərkən, bu tarixi gerçəkliyi anlamamışdıq və 22 mart 1844 tarixini ikinci mələyin gəlişi və ləngimə vaxtının başlanğıcı kimi müəyyənləşdirmək üçün Millerin təcrübəsindən istifadə edirdik. Mən anlayırdım və hələ də anlayıram ki, həmin mələyin gəlişi protestantların Millerin birinci mələk barədəki xəbərini rədd etdikləri vaxta uyğun gəlirdi və aşağıdakı parça mənim istinad nöqtəm idi.

“1842-ci ilin iyun ayında cənab Miller Portlenddəki Casco Street kilsəsində ikinci mühazirələr silsiləsini verdi. Bu mühazirələrdə iştirak etməyi mən böyük bir imtiyaz saydım; çünki ruhdan düşmüşdüm və Xilaskarımla görüşməyə hazır olduğumu hiss etmirdim. Bu ikinci silsilə şəhərdə birincidən qat-qat artıq həyəcan yaratdı. Az sayda istisna olmaqla, müxtəlif məzhəblər öz kilsələrinin qapılarını cənab Millerin üzünə bağladılar. Müxtəlif kürsülərdən söylənən bir

çox moizə mühazirəçinin guya fanatik səhvlərini ifşa etməyə çalışırdı; lakin nigaran dinləyicilərdən ibarət izdiham onun yığıncaqlarına axışırdı və bir çoxları binaya daxil ola bilmirdi. Camaatlar qeyri-adi dərəcədə sakit və diqqətli idi.” Life Sketches, 27.

Mən başa düşürdüm ki, qapıların Millerin xəbərinə bağlanması birinci mələyin rədd edilməsinin başlanğıcını göstərirdi və zamanın hesablanmasına dair ravvinik/gecə-gündüz bərabərliyi əsaslı hesablamaya dair Millerin anlayışı ilə uyğun olaraq, 22 mart 1844-cü ilin 1843-cü ilin sonunu işarələdiyini güman edirdim. Millerin 1842-ci ilin iyununda Portlenddə etdiyi təqdimat əslində, son nəticədə 18 aprel 1844-cü ildə tamamlanan tədrisi bir rədd edilməni müəyyən edən bir yol nişanıdır, lakin təqdimatlar zamanı biz Samuel Snowun zamanın hesablanmasına dair Karaite tətbiqini hələ tanımamışdıq.

Redaktə etməyə başladığımız ilk təqdimatda mən görməyə başladım ki, o vaxt qeydə alınmış olanlar indi öyrətdiklərimizə sanki zidd görünür. Həm ziddir, həm də zidd deyil. Bu, sadəcə olaraq ikinci mələyin tədrisi gəlişi üzərində bir vurğudur və həmçinin, Millerçi tarixdə də olduğu kimi, bu xəbərin tədrisən möhürünün açılmasının bir nümunəsidir. Bu aydınlaşdırıcı qeyd, 19 aprel 1844-cü ili ilk Millerçi məyusluq kimi müəyyən etməyimiz və keçmişdə öyrədilənlər üzərində büdrəmiş olanlara cavab verməlidir.

“Birinci və ikinci xəbərlər 1843 və 1844-cü illərdə verildi və biz indi üçüncü xəbərin elanının altındayıq; lakin hər üç xəbər hələ də elan olunmalıdır. Həqiqəti axtaranlara bunların təkrarən bəyan edilməsi indi də əvvəlkindən heç də az zəruri deyildir. Qələm və səsle biz bu elanı yaymalı, onların ardıcılığını və bizi üçüncü mələyin xəbərinə gətirən peyğəmbərliklərin tətbiqini göstərməliyik. Birinci və ikinci olmadan üçüncü ola bilməz. Bu xəbərləri biz dünyaya nəşrlərdə, məruzələrdə verməli, peyğəmbərlik tarixinin xətti boyunca olmuş şeyləri və olacaq şeyləri göstərməliyik.” Selected Messages, book 2, 104.

Habakkukun İki Lövhəsi 1 / 95

Habaququn İki Lövhəsinə və Gecəyarısı Fəryadına Giriş

Bu silsilədə biz Habakkukun iki cədvəlinə—1843 və 1850 Cədvəllərinə—uzun bir müddət ərzində nəzər salacağıq. Biz Gecəyarısı Nidasını yerinə qoymaqla başlayacağıq. Qeyd edildiyi kimi, ilkin təqdimatların böyük hissəsi bu xəbərlə tanış olanlar üçün təkrar olacaqdır, lakin biz bu xəbərə yeni olan insanlar tərəfindən öyrənilə biləcək bir silsilə hazırladığımız üçün onlar üçün bəzi əsas fikirləri ortaya qoymalıyıq. Biz Gecəyarısı Nidası ilə başlayacağıq və diqqəti Ellen Uaytın ilk görüntüsündə tapılan bir cəhətə yönəldəcəyik. Gəlin Christian Experience and Teachings, 57-ci səhifədən birinci paragrafı oxuyaq.

1844-cü ildə zamanın ötüb keçməsinə çox keçməmiş mənə ilk açıq görüntüm verildi. Mən Meyn ştatının Portlend şəhərində Məsihdə əziz bir bacı olan, ürəyi mənim ürəyimlə birləşmiş xanım Hainesi ziyarət edirdim. Biz beş nəfər, hamımız qadın idik, ailə ibadətində sakitcə diz çökmüşdük. Biz dua edərkən, Allahın qüdrəti görünməmiş bir şəkildə üzərimə gəldi.

Ürəkləri Sister White ilə sıx bağlı olan bu beş qadın Allahın qüdrətinin heç bir təzahürünə qarşı çıxmırdılar. Diqqətləyiq ki, onların hamısı qadın idi, kilsəni təmsil edirdilər və onların sayı beş

idi; bu da beş müdrik bakirə kimi görülə bilər. Bu, sadəcə bir müşahidədir.

Mən sanki nurla əhatə olunmuşdum və yerdən getdikcə daha yüksəyə qalxırdım. Dünyadakı advent xalqını görmək üçün dönüb baxdım, lakin onları tapa bilmədim; bu zaman bir səs mənə dedi: “Yenidən bax və bir az daha yuxarı bax.” Bunun üzərinə gözlərimi qaldırdım və dünyanın çox-çox üstündə salınmış düz və dar bir yol gördüm. Bu yol ilə advent xalqı yolun o biri başında olan şəhərə doğru irəliləyirdi. Yolun başlanğıcında onların arxasında parlaq bir işıq qoyulmuşdu; bir mələk mənə dedi ki, bu, Gecəyarısı Hayqırtısı idi. Bu işıq yol boyunca parlayır və onların ayaqlarına işıq verirdi ki, bürüməsinlər. Əgər onlar gözlərini özlərindən bir az öndə olub şəhərə aparan İsayə zilləyirdilərsə, təhlükəsiz idilər. Lakin az sonra bəziləri yoruldu və dedilər ki, şəhər çox uzaqdadır, halbuki onlar bundan əvvəl ora daxil olacaqlarını gözləmişdilər. O zaman İsa Öz izzətli sağ qolunu qaldırmaqla onları ruhlandırardı, və Onun qolundan advent dəstəsinin üzərinə dalğalanan bir işıq çıxardı; onlar da “Alleluia!” deyərək hayqırırdılar. Başqaları isə düşüncəsizcəsinə arxalarındakı işığı inkar edərək deyirdilər ki, onları bu qədər uzağa çıxaran Allah olmamışdır. Arxalarındakı işıq söndü, onların ayaqları tam qaranlıq içində qaldı, onlar bürüldülər, nişanı və İsanı gözdən itirdilər və yoldan aşağıda olan qaranlıq və şər dünyaya yığıldılar.

Uilyam Miller və Gecəyarısı Hayqırtısı

Bu ilk təqdimatda, bir neçə məqamı müəyyən etdikdən sonra, 1844-cü ilin dekabrında Adventistlərin Lou Hampton Konfransını müzakirə edəcəyik. Bu konfransda bəzi Milleritlər bir araya toplandı və William Miller Gecəyarısı Fəryadı anlayışını rədd etdi. Buradakı məntiq ondan ibarətdir ki, bu görüntü, hamımız üçün olmaqla yanaşı, xüsusilə William Miller üçün idi.

Elə həmin ayda William Miller onların arxasındakı nuru — Gecəyarısı fəryadını — inkar etdi; bu isə onun aşağıdakı pis dünyaya doğru yoldan düşməsinə səbəb olacaqdı. Bunun nəticələrini araşdıracağıq. Tarixi dəlillər göstərir ki, Millerçilərin hamısı on bakirə məsəlini yerinə yetirdiklərinə inanırdılar; bu, onların arasında hamıya məlum bir həqiqət idi. Göstərəcəyik ki, William Millerin Gecəyarısı fəryadının nə olduğuna dair bir anlayışı var idi. Miller inanırdı ki, Gecəyarısı fəryadı Daniel 8:14 və Vəhy 14:6-9 ayələrinin hökm saatı xəbəridir. O inanırdı ki, 1830-cu illərin əvvəllərində bəyan etməyə başladığı xəbər Gecəyarısı fəryadı idi — “Budur, bəy gəlir” — və İsanın bəy kimi dünyaya gəlməkdə olduğuna inanırdı.

Millerçi tarixinin böyük hissəsi ərzində onlar on bakirə məsəlinin yerinə yetirildiyinə inanırdılar, lakin Gecəyarısı Fəryadının özlərinin təbliğ etdikləri xəbər olduğunu düşünürdülər. Ancaq 1844-cü ilin yayına doğru yeni və düzgün bir anlayış meydana çıxdı: Gecəyarısı Fəryadı Yeddinci Ay hərəkəti idi və İsanın yeddinci ayın onuncu günündə gələcəyi gözlənilirdi. Həqiqi Gecəyarısı Fəryadı məhz bu idi. Miller 1844-cü ilin dekabrında həqiqi Gecəyarısı Fəryadını rədd etdikdə, 1844-cü ilin yay tarixini rədd edir və bunun sadəcə 1830-cu illərdən bəri səsləndirilən ümumi xəbər olduğu barədə əvvəlki mövqeyinə qayıdırdı. Gecəyarısı Fəryadının dinamikasını anlamaq həyatı əhəmiyyət daşıyır. Əgər siz 2520-ni Millerçilərin anladığı kimi anlamırsınızsa, Gecəyarısı Fəryadını anlaya bilməzsiniz. Əgər Gecəyarısı Fəryadını Millerçilərin anladığı kimi anlaya bilmirsinizsə, aşağıdakı şər dünyasına aparan yoldan düşürsünüz.

Bu təqdimatda biz qrafikdə yer alan və bu gün Adventizm tərəfindən açıq şəkildə rədd edilən bəzi həqiqətlərlə başlayacağıq. Yeddinci Gün Adventist Kilsəsinin Biblical Research Institute-u və əksər adventist ilahiyyatçılar 2520-ni rədd edirlər. İrəlilədikcə buna Müqəddəs Kitab əsasında toxunacağıq, lakin ilkin olaraq Ellen White-ın 2520-ni tam şəkildə təsdiqlədiyini göstərəcəyik. İnstitut və əksər ilahiyyatçılar həmçinin “Daily” barədə pionerlərin anlayışını da rədd edirlər. Göstərəcəyik ki, “Daily”nin bütpərəstlik olması ilə bağlı pioner anlayışını rədd etmək, Peyğəmbərlik Ruhunu rədd etməkdir. İnstitut həmçinin şeypurlar — Beşinci və Altıncı Şeypur — barədə pionerlərin anlayışını da açıq şəkildə rədd edir. Biz, şeypurlar barədə pioner anlayışını rədd etməyin Peyğəmbərlik Ruhunu rədd etmək olduğunu göstərməklə başlayacağıq.

Bu gün Adventistlərin əksəriyyəti 1290 və 1335 barədə, ən yaxşı halda, qeyri-müəyyəndirlər. 1335-in pioner anlayışı olmadan, 22 mart 1844-cü ildə başlayan gecikmə vaxtını müəyyən etmək üçün Müqəddəs Kitaba əsaslanan heç bir dəlil yoxdur. Gecikmə vaxtını anlamadan, Gecəyarısı Nidasının dinamikasını qavramaq mümkün deyil. Gecəyarısı Nidasını anlamadan isə insan aşağıdakı pis dünyanın içində aparıcı yoldan düşür. Biz bu həqiqətləri cədvəldə Peyğəmbərlik Ruhunun aydın təsdiqi baxımından göstərəcəkdir, sonra isə onları Allahın Kəlamı əsasında təhlil edəcəyik. Lakin əvvəlcə Millerçi tarixi əhatə edən şəraiti və Gecəyarısı Nidasını doğuran səbəbləri görməliyik.

Millerçi Tarixi və Birinci Mələyin Gəlişi

Biz Millerçi tarixi göstərmək və 1798-ci ili nəzərdən keçirmək üçün Uriah Smithin **Thoughts on Daniel and Revelation** əsərinin 521-ci səhifəsindən başlayırıq. Uriah Smith yazır: “Vəhy 10-da təsvir olunan hadisələrin xronologiyası, bu mələyin Vəhy 14-dəki birinci mələklə eyni olması faktından daha da dəqiqləşdirilir.” Vəhy 10-da qüdrətli bir mələk əlində açıq kiçik bir kitab ilə göydən enir. Ellen White bizə bildirir ki, bu qüdrətli mələk İsa Məsihtir, kiçik kitab isə Daniel kitabıdır. Onuncu fəslin sonunda Yəhyaya deyilir ki, kiçik kitabı yesin; o, onun ağzında şirin, mədəsində isə acı olacaq. Yəhya Millerçi tarixi təmsil edir; burada Danielin xəbəri şirindir, lakin acı məyusluqla nəticələnir. Pionerlərə görə, Vəhy 10-dakı qüdrətli mələk Vəhy 14-dəki birinci mələkdir — onlar eyni mələkdir.

Biz çox vaxt Vəhydəki bu mələklər barədə ətraflı və konkret danışmağa çox zaman ayırmırıq, lakin ayırmalıyıq. Vəhy 10-da olan qüdrətli mələk, həmçinin William Millerin gecəyarısı fəryadını yerinə yetirən və bununla da Vəhy 14-dəki birinci mələyin işini həyata keçirən mələk olduğuna inandığı mələkdir: “Allahdan qorxun və Ona izzət verin, çünki Onun hökm saatı gəlib.” Onun hökm saatı Daniel 8:14-ə işarə edir. Bu mələklər həyata keçirilən işin müxtəlif cəhətlərini müəyyən edir.

Uriah Smithə qayıdaraq: “Vəhy 10-dakı hadisələrin xronologiyası bu mələyin Vəhy 14-dəki birinci mələklə eyni olması faktından daha da müəyyən edilir.” O, onları nəyin bir-birinə bağladığını izah edir: hər ikisinin bəyan etməli olduğu xüsusi bir xəbəri vardır, hər ikisi öz bəyanını uca səslə söyləyir, hər ikisi Yaradanla bağlı oxşar ifadələrdən istifadə edir və hər ikisi vaxtı elan edir — biri and içərək vaxtın artıq olmayacağını bildirir, digəri isə Allahın hökm saatının gəldiyini elan edir. Vəhy 14:6-nın xəbəri axır zamanın başlanğıcının bu tərəfində yerləşir.

Uriya Smit bildirir ki, axır zaman 1798-ci ildir və Vəhy 14-dəki xəbər ondan sonra gəlir. O yazır: “Lakin Vəhy 14:6-dakı xəbər axır zamanın başlanğıcının bu tərəfində yerləşir. O, Allahın hökm saatının gəldiyinin bəyanıdır və buna görə də öz tətbiqini son nəsildə tapmalıdır. Pavel hökm saatının gəldiyini təbliğ etmirdi. Lüter və onun əməkdaşları da bunu təbliğ etmirdilər. Pavel qeyri-müəyyən şəkildə gələcəkdə olan bir hökm haqqında mühakimə yürüdü, Lüter isə onu öz dövründən ən azı üç yüz il sonraya aid edirdi. Bundan əlavə, Pavel kilsəni müəyyən bir vaxta qədər Allahın hökm saatının gəldiyini bildirən belə bir təbliğdən xəbərdar edir.” 2 Salonikilərə 2:1-3-də Pavel deyir ki, əvvəlcə dönüklük baş verməyincə və günah adamı üzə çıxmayınca Məsihin günü yaxın deyildir. Pavel günah adamını, kiçik buynuzu, papalığı təqdim edir və onun üstünlüyünün bütün dövrünü, 1798-ci ildə başa çatan 1260 ili, bir xəbərdarlıqla əhatə edir.

1798-ci ildə Məsihin gününün yaxın olduğunu bəyan etməyə qarşı məhdudiyyət sona çatdı. Sonun zamanı başladı və kiçik kitabdan möhür götürüldü. O vaxtdan bəri Vəhy 14-dəki mələk irəli getmişdir. Uriah Smith deyir: “Əgər bunu görmək istəyirsinizsə, 1798-ci ildən bəri birinci mələyin xəbəri irəli getmişdir. 1798-ci ildə Vəhy 14-dəki birinci mələk tarixə daxil olur” — bu, pionerlərin anlayışıdır. “O vaxtdan bəri Vəhy 14-dəki mələk Allahın mühakimə saatının gəldiyini bəyan etmişdir və onuncu fəsildəki mələk dəniz və quru üzərində dayanaraq zamanın artıq olmayacağına and içmişdir. Onların eyniyyəti şübhə doğurmur. Birini müəyyən edən bütün dəlillər o birisi üçün də keçərlidir. İndiki nəsil bu iki peyğəmbərliyin yerinə yetməsinin şahididir. Adventin təbliğində, xüsusilə 1840-cı ildən 1844-cü ilə qədər, onların tam və təfərrüatlı icrası başladı.”

Smith 1798-ci ildə gələn Vəhy 14-dəki birinci mələyə istinadla 1840 və 1844-cü illəri qeyd edir, lakin mesajın qüvvətləndirildiyi 1840-cı ildə də birinci mələyi qeyd edir. Gəlişin təbliğində, xüsusilə 1840-dan 1844-ə qədər, onların tam icrası başlandı. Mələyin bir ayağının dənizdə, bir ayağının isə quruda olması onun bəyanının geniş əhatəsini ifadə edir. Bu mesaj okeanı aşacaq və müxtəlif millətlərə yayılacaqdı, və gəliş barədə elan həqiqətən də dünyadakı hər bir missioner məntəqəsinə çatdı. Ellen White-a görə, 1840-cı ildən etibarən birinci mələyin mesajı dünyadakı hər bir missioner məntəqəsinə aparıldı. Bu, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində il-gün prinsipinin Osmanlı İmperiyasının süqutu ilə təsdiq edildiyi zaman yerinə yetirildi. Bu məqamda biz təfərrüatlarla məşğul olmuruq, əksinə Millerçi tarixi və Gecəyarısı Fəryadının dinamikasını təqdim etmək üçün zəmin hazırlayırıq.

Əsas Tarixi Hadisələr: 1833 və Ulduzların Yerə Düşməsi

1833-cü ildə ulduzların tökülməsi baş verdi. Ellen Uayt “Böyük Mübarizə” əsərinin 333-cü səhifəsində belə qeyd edir: “1833-cü ildə, Millerin Məsihin tezliklə gəlişinə dair dəlilləri ictimaiyyət qarşısında təqdim etməyə başlamasından iki il sonra, Xilaskarın Özünün ikinci gəlişinin əlamətləri olaraq vəd etdiyi nişanələrin sonuncusu göründü. İsa belə demişdi: ‘Ulduzlar göydən düşəcək.’ Matta 24:29. Və Yəhya Vəhydə, Allahın gününü xəbər verəcək səhnələri vəhydə seyr edərkən, belə bəyan etdi: ‘Göyün ulduzları yerə düşdü, necə ki, əncir ağacı güclü küləklə sarsıldığı zaman yetişməmiş əncirlərini tökür.’ Vəhy 6:13. Bu peyğəmbərlik 13 noyabr 1833-cü ildə baş vermiş böyük meteor yağışında parlaq və təsirli bir şəkildə yerinə yetdi.”

Uilyam Millerin şəhadətində belə deyilir:

“1833-cü ilin yayında, şənbə günü səhər yeməyindən sonra masam arxasında oturub bir məsələni araşdırırdım; qalxıb işə getmək üçün çıxmaq istədiyim anda, hər zamankından daha böyük qüvvə ilə bu söz qəlbimə gəldi: «Get və bunu dünyaya bildir». Bu təəssürat o qədər qəfil və elə bir qüvvə ilə gəldi ki, kresloma çöküb dedim: «Mən gedə bilmərəm, ya Rəbb». «Nə üçün yox?» — cavab sanki belə oldu; sonra bütün bəhanələrim, qabiliyyətsizliyim gözümün önünə gəldi, lakin iztirabım o qədər artdı ki, Allahla təntənəli bir əhd bağladım: əgər O yolu açsa, gedəcək və dünya qarşısında öz vəzifəmi yerinə yetirəcəkdim. «Yolu açmaq dedikdə nəyi nəzərdə tutursan?» — bu da sanki mənə yönəldi. Mən isə dedim: əgər hər hansı bir yerdə açıq şəkildə danışmaq üçün dəvət olunsam, gedib Müqəddəs Kitabda Rəbbin gəlişi barədə nə tapdığımı onlara söyləyəcəyəm. Elə həmin an bütün yüküm götürüldü. Və sevindim ki, yəqin belə bir çağırışla üzləşməyəcəyəm; çünki mən heç vaxt belə bir dəvət almamışdım, sınaqlarım məlum deyildi və hər hansı bir xidmət sahəsinə dəvət olunacağıma çox az ümidim vardı. Bu andan təxminən yarım saat sonra, hələ otaqdan çıxmamışkən, iqamətgahımdan təxminən on altı mil uzaqda yerləşən Drezdendən cənab Guilfordun oğlu içəri girib dedi ki, atası onu mənim dalımcı göndərib və mənim onunla birlikdə evlərinə getməyimi istəyir; mən də güman etdim ki, məni hansısa bir iş barədə görmək istəyir. Ondan nə istədiyini soruşdum. Cavab verdi ki, ertəsi gün onların kilsəsində vəz olmayacaq və atası mənim gəlib Rəbbin gəlişi mövzusunda camaatla danışmağımı arzu edir. Mən dərhal özümə qəzəbləndim ki, belə bir əhd bağlamışam. Dərhal Rəbbə qarşı üsyan etdim və getməməyə qərar verdim. Oğlana heç bir cavab vermədən onu tərk etdim və böyük iztirab içində yaxınlıqdakı bir bağa çəkildim. Sonra təxminən bir saat Rəbbə çarpışdım, Onunla bağladığım əhddən azad olmağa çalışdım, lakin heç bir rahatlıq tapa bilmədim. Vəcdanıma belə həkk olundu: «Allahla əhd bağlayıb onu bu qədər tezmi pozacaqsan?» və belə etməkdəki hədsiz günahkarlıq məni büsbütün sarsıtdı. Nəhayət təslim oldum və Rəbbə söz verdim ki, əgər O məni möhkəmləndirsə, gedəcəyəm və məndən nə tələb etsə, hamısını yerinə yetirmək üçün mənə lütf və qabiliyyət verəcəyinə güvənəcəyəm. Evə qayıtdım və oğlanı hələ də gözləyən gördüm. O, nahardan sonraya qədər qaldı və mən onunla birlikdə Drezdenə qayıtdım.”

Miller 1833-cü ilin yayında xəbəri açıq şəkildə təqdim etməyə məhz belə başladı. 1833-cü ilin dekabrında ulduzların tökülməsi onun xəbərinə ciddilik qatdı.

1840: Peyğəmbərliyin Yerinə Yetməsi və Osmanlı İmperiyası

1840-cı ildə Ellen Uayt peyğəmbərliyin diqqətəlayiq bir yerinə yetməsi barədə şərh edir. Bu hissə Peyğəmbərlik Ruhunda tez-tez mübahisələndirilir; bəziləri iddia edirlər ki, Uriya Smit onu “Böyük Mübarizə” əsərinə daxil etmişdir, lakin bu iddialar əsassızdır. O, 1840-cı ilə qədər baş verən peyğəmbərlik yerinə yetmələrinin ardıcılığından, o cümlədən ulduzların tökülməsindən və Qaranlıq Gündən danışır. O yazır: “1840-cı ildə peyğəmbərliyin digər bir diqqətəlayiq yerinə yetməsi geniş maraq oyatdı.”

O, sadəcə Yosiyah Liçin irəli sürdüyü insani bir qabaqcadan xəbər verməyə deyil, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinə istinad edir.

Bundan iki il əvvəl, ikinci gəlişi təbliğ edən aparıcı vaizlərdən biri olan Cozaya Liç, Vəhy 9-un bir izahını nəşr edərək Osmanlı İmperiyasının süqutunu qabaqcadan bildirmişdi. Onun

hesablamalarına görə, bu hakimiyyət 1840-cı il avqustun 11-də devrilməli idi. Müəyyən olunmuş vaxtda Türkiyə, öz səfirləri vasitəsilə, Avropanın Müttəfiq Dövlətlərinin himayəsini qəbul etdi və bununla özünü xristian xalqların nəzarəti altına qoydu. Hadisə öncədən deyiləni tam dəqiqliklə yerinə yetirdi. Bu məlum olduqda, çoxları Miller və onun əməkdaşları tərəfindən qəbul edilmiş peyğəmbərlik təfsiri prinsiplərinin düzgünlüyünə əmin oldular və Advent hərəkətinə möcüzəli bir təkan verildi. Elmlə və nüfuz sahibi adamlar Millərə qoşularaq onun baxışlarını həm təbliğ, həm də nəşr etdilər və 1840-cı ildən 1844-cü ilə qədər bu iş sürətlə genişləndi.

Uriya Smit bizə demişdi ki, Vəhy 14-dəki birinci mələk 1798-ci ildə gəlir, lakin o, Vəhy 10-dakı mələklə eyni mələkdir. Vəhy 10-da Yəhyaya deyilirdi ki, mələyin əlindən kiçik kitabı götürüb yesin və o, onun ağzında şirin olacaq. Millerçi xəbər Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin il-gün prinsipinə əsaslanaraq Osmanlı İmperiyasının süqutunu iki il ərzində qabaqcadan bildirdikdən sonra, 11 avqust 1840-cı ildə şirin oldu. Hadisə tam dəqiqliklə yerinə yetirildikdə, onların təbliğ etdikləri xəbər ağızlarında şirin oldu.

1840-cı il avqustun 11-də xəbər onların ağzında şirin oldu. Yəhyaya deyilən budur ki, enmiş olan mələyin əlindən kiçik kitabı götürsün. Mələk 1840-cı il avqustun 11-də enir və Vəhy 10-dakı bu mələk Vəhy 14-dəki birinci mələklə eynidir. Vəhy 14-dəki mələk son zaman olan 1798-ci ildə gəlir, lakin onun xəbəri 1840-cı ildə qüvvətləndirilir. Ellen Uayt deyir ki, hadisə məlum olduqda, çoxlu adamlar Millerin və onun əməkdaşlarının qəbul etdikləri peyğəmbərlik təfsiri prinsiplərinin doğruluğuna əmin oldular. 1930-cu illərdən etibarən, başlanğıcı 1919-cu ildən olsa da, lakin xüsusilə 1930-cu illərdə Adventizm Millerin və onun əməkdaşlarının qəbul etdikləri peyğəmbərlik təfsiri qaydalarını — Müqəddəs Kitabın mətn-sübut üsulu ilə öyrənilməsi qaydalarını — rədd etmişdir.

1843-cü il Cədvəli və Yubanma Vaxtı

Tarixdəki növbəti nişanə, 1842-ci ilin may ayında hazırlanmış 1843 cədvəlidir. Ellen White belə deyir: “Mən gördüm ki, 1843 cədvəli Rəbbin əli ilə istiqamətləndirilmişdi və onun dəyişdirilməməsi lazım idi; rəqəmlər Onun istədiyi kimi idi və Onun əli bəzi rəqəmlərdəki bir səhvi örtüb gizlətməmişdi ki, Onun əli götürülənədək heç kəs onu görə bilməsin.” Bu cədvəl, 1842-ci ilin may ayında hazırlanmış peyğəmbərlik nişanəsidir. 1842-ci ilin iyun ayında Protestant kilsələri qapılarını bağlamağa başladılar və ikinci mələk gəlir.

“Testimonies”-in birinci cildinin 21-ci səhifəsindən: “1842-ci ilin iyununda cənab Miller Meyn ştatının Portland şəhərindəki Casco Street kilsəsində ikinci mühazirələr silsiləsini təqdim etdi. Az sayda istisna olmaqla, müxtəlif məzhəblər öz kilsələrinin qapılarını cənab Millerin üzünə bağladılar.” Ellen White bizə bildirir ki, Yeddinci Gün Adventist xristianları kimi biz səbəbdən nəticəyə doğru mühakimə yürütməyi öyrənməliyik. Protestant kilsələrini öz qapılarını bağlamağa aparan səbəb bu cədvəlin təqdim olunması idi. Cədvəl may ayında təqdim edildikdə, Protestant kilsələri Millerçilərin aldanmış fanatiklər olduğuna qərar verdilər.

Növbəti olan ilk məyusluqdur. “Böyük Mübarizə” əsərinin 393-cü səhifəsindən:

Hələ 1842-ci ildə bu peyğəmbərlikdə verilən — «görümü yaz və onu lövhələr üzərində aydın et ki, onu oxuyan qaça bilsin» — göstərişi Çarlz Fitçə Daniel və Vəhy kitablarındakı görüntüləri təsvir etmək üçün peyğəmbərlik cədvəlinin hazırlanmasını təlqin etmişdi. 22 oktyabr 1844-cü il Böyük Məyusluğundan bir qədər əvvəl vəfat edən Çarlz Fitç bu tarixdə Rəbb tərəfindən istifadə olundu. O, 1842-ci ilin mayında nəşr edilən cədvəli hazırladı.

Bu cədvəlin nəşri Habakkuk peyğəmbərin əmrinin yerinə yetməsi kimi qəbul edilirdi. Bununla belə, heç kəs görüntünün həyata keçməsində zəhəri bir gecikməni sezməmiş deyildi. Elə həmin peyğəmbərlikdə bir ləngimə vaxtı da təqdim olunur. Məyusluqdan sonra bu Müqəddəs Yazı mühüm göründü: “Çünki görüntü hələ təyin olunmuş bir vaxt üçündür; amma axırda danışacaq və yalan söyləməyəcək; geciksə də, onu gözlə, çünki o, mütləq gələcək, ləngiməyəcək. Saleh isə imanla yaşayacaq.”

Ləngimə vaxtı ilk məyusluqdur; bu, 22 mart 1844-cü ildə baş verir. Millerçilər Müqəddəs Kitabdakı zaman hesablamasından istifadə edərək dünyanın sonunu 1843-cü ildə gözləyirdilər. Rəbb o vaxta qədər gəlmədikdə, ilk məyusluq 22 mart 1844-cü ildə baş verdi. Ləngimə vaxtı budur.

Bu, on qız məsəlində, Həbəquq 2-də və Daniel 12-dəki gecikmə vaxtıdır. Daniel 12:11-də deyilir: “Və gündəlik qurbanın aradan qaldırıldığı vaxtdan etibarən...” Pionerlər anlayırdılar ki, Klovisin vestqotları məğlub etməsi ilə 508-ci ildə bütperəstlik rəmzi edildi. Bütperəstliyin aradan qaldırıldığı və papalığın qurulduğu vaxtdan etibarən (otuz il sonra, 538-ci ildə) 1290 gün olacaq. Növbəti ayədə deyilir: “Nə bəxtiyardır o kəs ki, gözləyir və min üç yüz otuz beş günə çatır.” 508 üstəgəl 1335, 1843 edir. “Nə bəxtiyardır o kəs ki, 1843-ə çatır.” 1335 gecikmə vaxtını göstərir və deyir: “Nə bəxtiyardır o kəs ki, gözləyir və 1843-ə çatır.” Əgər siz Ellen Uaytın etdiyi kimi, “gündəlik” barədə pioner anlayışını müdafiə edirsinizsə, bu aydındır.

Daha da aydınlaşdırmaq üçün, Yeşaya 30:18-də deyilir: “Buna görə də Rəbb gözləyəcək.” Burada Rəbb on bakirə məsəlindəki bəydir və O, yubanır. “Və buna görə də bəy sizə lütf göstərmək üçün yubanar, və buna görə də sizə mərhəmət etmək üçün ucaldılacaq, çünki Rəbb hökm Allahıdır. Ona gözləyənlərin hamısı nə bəxtiyardır.” Bu, Daniel 12:12 ilə uyğun gəlir: “1335-ə qədər gözləyib çatan kəs nə bəxtiyardır.” Bəy 22 mart 1844-cü ildə yubanır. İlk məyusluğa çatmağa və sonra gözləməyə bağlı bir xeyir-dua vardır. Buraya çatdığınız zaman gözləməlisiniz. Nəyi gözləyirsiniz? Həbəquq 2:3-də deyilir: “Çünki görüntü hələ təyin olunmuş vaxt üçündür, lakin sonunda danışacaq və yalan deməyəcək; yubansa da, onu gözlə.” 1335-ə çatmağın xeyir-duası, Rəbbin Gecəyarısı Fəryadını həyata keçirəcəyi bu tarixə çatmağın xeyir-duasıdır.

Həmya Gecəyarısı Nidasında iştirak etməyə icazə verilməyəcək. Bəzi insanlar Millerçilərlə birlikdə İsa Məsihlə şəxsi təcrübələrinə və ya Allahın Kəlamını şəxsən araşdırmalarına görə deyil, qorxu üzündən yol gedirdilər. Gecəyarısı Nidası gəlməzdən əvvəl, Rəbb bu qardaşları hərəkətdən ayırır. İlk məyusluq Gecəyarısı Nidasına hazırlayan prosesin bir hissəsidir. Ellen Uaytın dediyinə görə, əgər biz bunu başa düşmürüksə, aşağıdakı pis dünyanın üzərinə gedən yoldan yığılırıq.

İkinci Mələyin Xəbərinin Gücləndirilməsi

Early Writings, səhifə 238-dən: “İkinci mələyin xəbərinin sonuna yaxın, Allahın xalqının üzərinə göydən parlayan böyük bir işıq gördüm. Bu işığın şüaları günəş kimi parlaq görünürdü və mən mələklərin səslərini eşitdim ki, belə nida edirdilər: “Budur, bəy gəlir.”” Bu, ikinci mələyin xəbərinə qüvvət verməli olan Gecəyarısı Fəryadı idi. Pionerlər başa düşürdülər ki, birinci mələyin xəbəri 1798-ci ildə gəlmiş, lakin 1840-cı ildə Osmanlı imperiyasının süqutu ilə qüvvətləndirilmişdir. Bütün xəbərlər zamanın müəyyən bir nöqtəsində gəlir və bundan sonra qüvvətləndirilir. İkinci mələyin xəbəri 22 mart 1844-cü ildə, protestant kilsələri Millerçi xəbərin qarşısında öz qapılarını bağladıkları zaman gəlir. Gecəyarısı Fəryadı ikinci mələyin xəbərini qüvvətləndirir. Üçüncü mələyin xəbəri 22 oktyabr 1844-cü ildə gəlir və Vəhy 18-in qüdrətli mələyi ona qoşulduqda qüvvətləndirilir. Hər bir xəbər tarixdə gəlir və bundan sonra qüvvətləndirilir. Bunu anlamaq mühümdür.

Gecə Yarısı Fəryadı ikinci mələyin xəbərinə qüvvət verdi. Ümitsizliyə qapılmış müqəddəsləri oyatmaq və onları qarşılarında duran böyük işə hazırlamaq üçün mələklər göydən göndərildi. Ən istedadlı adamlar bu xəbəri ilk qəbul edənlər olmadılar. William Miller bu xəbəri ilk qəbul edən deyildi; əksinə, onu qəbul edən sonuncu idi. Xəbəri anlamaqda ən istedadlı olan o idi, halbuki Samuel Snow birinci idi. Əvvəllər işdə rəhbərlik etmiş olanlar bu xəbəri qəbul edib fəryadın güclənməsinə kömək edən sonuncular oldular. Tarixi baxımdan, Gecə Yarısı Fəryadı xəbərini qəbul edən son şəxs William Miller idi.

Böyük Mübarizə, 376-dan:

“Gecəyarısı Nidası”nın gücləndirilməsi dövründə təxminən 50.000 nəfər kilsələri tərk etdi. Millerin işi kilsələri möhkəmləndirməyə meyilli olduğuna görə, başlanğıcda ona rəğbətlə baxılırdı; lakin din xadimləri və dini rəhbərlər Advent təliminin əleyhinə qərar verdikdə və bu mövzu ilə bağlı bütün həyəcanı yatırmaq istədikdə, minbərdən ona qarşı çıxdılar və öz üzvlərini ikinci gəliş haqqında təbliğlərdə iştirak etməkdən, hətta ictimai yığıncalarda ümidlərindən danışmaq imtiyazından belə məhrum etdilər.

Bu gün Adventist Kilsəsində bu ismarıcın kilsədə, hətta şəxsi evlərdə belə öyrədilməsini qadağan edən rəhbərlər burada Millerit hərəkətində qabaqcadan təsvir olunmuşdur.

İmanlılar özlərini böyük sınaq və çaşqınlıq içində tapdılar. Onlar öz kilsələrini sevdilər və ayrılmağa meylli deyildilər; lakin Allah Kəlamının şahidliyinin susdurulduğunu və peyğəmbərlikləri araşdırmaq hüquqlarının inkar edildiyini gördükdə, Allaha sədaqətin onlara tabe olmağı qadağan etdiyini hiss etdilər. Allah Kəlamının şahidliyini kənarlaşdırmağa çalışanlar Məsihin kilsəsini təşkil edənlər hesab oluna bilməzdilər. Buna görə də onlar əvvəlki bağlılıqlarından ayrılmaqda özlərini haqlı saydılar. 1844-cü ilin yayında təxminən 50.000 nəfər kilsələrdən ayrıldı.

Millerin Anlayışı və Həqiqi Gecəyarısı Fəryadı

Ağsaqqal Damsteegtin Foundation of Seventh-day Adventist Message and Mission adlı kitabından: Miller inanırdı ki, Daniel 8:14-ün və Vəhy 14-dəki birinci mələyin bəyanı Gecəyarısı Harayı idi — “Budur, bəy gəlir.” O inanırdı ki, bu xəbər Məsihin ikinci gəlişini müəyyən edir. Miller bütün

tarixin Gecəyarısı Harayı olduğunu düşünürdü, lakin Ellen White bildirir ki, Gecəyarısı Harayı müəyyən bir məqamda həyata keçmişdir. Samuel Snow öz məruzəsinə “Əsl Gecəyarısı Harayı” adını verdi ki, bunu Gecəyarısı Harayının ümumi xəbər olduğu barədə Millerçi təlimdən fərqləndirsin.

Ən ruhani olanlar xəbəri əvvəlcə qəbul etdilər, işdə əvvəllər rəhbərlik etmiş olanlar isə onu qəbul edib carı daha da gücləndirməyə ən axırda qoşuldular. 1833-cü ildən etibarən işə rəhbərlik etmiş Uilyam Miller, 1844-cü ilin avqustunda Gecəyarısı Fəryadı xəbəri gəldikdə onunla mübarizə apardı. O, kilsələrdən ayrılmaq barədə qəti əmin deyildi və uzun illər boyu Gecəyarısı Fəryadı haqqında başqa bir anlayışı öyrətmişdi.

Uilyam Miller yazırdı:

Mən heç vaxt Rəbbin zühuru üçün hər hansı müəyyən bir gün barəsində qəti əminlik daşmamışdım; belə hesab edirdim ki, heç bir insan günü və saatı bilə bilməz. Bütün nəşr olunmuş mühazirələrimdə, bunu başlıq səhifəsində, təxminən 1843-cü il kimi görmək olar. Bütün şifahi mühazirələrimdə mən dinləyicilərimə daim deyirdim ki, əgər mənim hesablamamda heç bir səhv yoxdursa, müddətlər 1843-cü ildə tamamlanacaq; lakin sonun həтта həmin vaxtdan da əvvəl gələ bilməyəcəyini deyə bilmərəm, və onların fasiləsiz surətdə hazır olmaları gərəkdir. 1842-ci ildə qardaşlardan bəziləri böyük qətiyyətlə məhz dəqiq ili təbliğ edir və mənim “əgər” sözünü işlətməyimə görə məni məzəmmət edirdilər.

1842-ci ilin may ayında 1843-cü il cədvəli nəşr olundu və qardaşlar Millerə təqdimatından “əgər” sözünü çıxarmağı söylədilər.

Miller sözünə belə davam etdi: “İctimai mətbuat həmçinin mənim Rəbbin gəlişi üçün müəyyən bir günü — aprelin iyirmi üçüncüsünü — təyin etdiyimi dərc etmişdi. Buna görə də, həmin ilin dekabrında, hesablamamda heç bir səhv görə bilmədiyim üçün, inancımı nəşr etdim ki, 21 mart 1843 ilə 21 mart 1844 arasında bir vaxtda Rəbb gələcək.” Miller artıq yeddinci ayın onuncu gününə dair nəticəyə gəlmişdi və Samuel Snow bu nəticədən istifadə edərək Gecəyarısı Fəryadını elan etməzdən çox əvvəl, Miller bu barədə yazmışdı. 22 oktyabr 1844 tarixini müəyyən etmək üçün Samuel Snow-un istifadə etdiyi məntiqi bir araya gətirməkdə Rəbbin istifadə etdiyi şəxs Miller idi.

Miller yazırdı: “1843-cü il ərzində mətbuat və bəzi minbərlər tərəfindən mənim və mənimlə əlaqədar olanların üzərinə ən şiddətli qınaqlar yağdırıldı. Niyyətlərimizə hücum edildi, prinsiplərimiz təhrif olundu, xarakterimiz ləkələndi.” Vaxt keçdi və 21 mart 1844-cü il Rəbbin zühuru olmadan ötüb keçdi. Məyusluq böyük idi və çoxları artıq onlarla birgə yol getmədilər. Bu zamandan əvvəl, 1840-cı ildən etibarən, təxminən 200.000 Millerçi var idi, lakin bu məqama gəldikdə yalnız 50.000 nəfər qalmışdı.

Miller sözünə davam edərək dedi: “Bundan əvvəl, 1843-cü ilin payızında, bəzi qardaşlarım kilsələri Babil adlandırmağa və Adventistlərin onlardan çıxmasının vəzifə olduğunu təlqin etməyə başladılar. Bu məni çox kədərləndirdi. Bunun təsiri nəinki çox pis idi, həm də mən bunu Allahın Kəlamının təhrif edilməsi, Müqəddəs Yazıların zorla başqa mənaya çəkilməsi hesab edirdim.”

Miller ikinci mələyin xəbəri ilə çarpışdı; bu isə onun həqiqi Gecəyarısı Fəryadı xəbərini qəbul etməsini daha da çətinləşdirirdi. Bu təcrübə yayıldı və kilsələr onların üzünə bağlandı; nəticədə düşmənçilik yarandı və Adventistlərin əksəriyyəti mənsub olduqları kilsələrdən ayrıldı.

Nəşr olunmuş vaxtı keçdikdən sonra, Miller dəqiq dövrlə bağlı məyusluğunu etiraf etdi, lakin imanını qoruyub saxladı. O, 1844-cü ilin yayında Yeddinci Ay hərəkətinə Qərbdə öz əməyini davam etdirdi. O, bu hərəkətdə heç bir iştirak etməmişdi; yalnız on səkkiz ay əvvəl Musanın Qanununun həmin aya işarə edən ayınları haqqında yazılmış bir məktubu vardı. O, bu mövzuların belə bir şəkildə istifadə olunacağını və bu cür dəlillərə inamın xilas üçün bir sınağa çevriləcəyini gözləmirdi. O, 1844-cü il 22 oktyabrdan iki və ya üç həftə əvvəl qədər bu hərəkətlə heç bir ünsiyyətdə olmamışdı. Miller 1844-cü il 6 oktyabr tarixli Himesə məktubunda yazırdı: “Mən yeddinci ayda əvvəllər heç vaxt görmədiyim bir izzət görürəm... İndi isə, Rəbbin adı mübarək olsun, mən Müqəddəs Yazılarda bir gözəllik, bir ahəng, bir uyğunluq görürəm; uzun müddət bunun üçün dua etmişdim, lakin bu günədək görməmişdim. Rəbbə şükür et, ey canım. Qardaş Snow, Qardaş Storrs və başqaları, gözlərimi açmaqda vasitə olduqlarına görə mübarək olsunlar. Mən az qala evdəyəm. İzzət, izzət, izzət, izzət.”

Sonradan Miller Gecəyarısı Harayını yenidən nəzərdən keçirərək onu fanatizm adlandırdı. Damsteegt qeyd edir ki, Snow Gecəyarısı Harayı xəbərinin əsas xətlərini Millerin əvvəlki işindən götürmüşdü.

1844-cü ilin martında nəşr olunan Snounun hesablamaları, 1844-cü il avqustun 12–17-də keçirilən Exeter düşərgə toplantısından az diqqət oyatdı. Orada onun Məsihin qayıdışı üçün göstərdiyi dəqiq tarix bir çox Millerçini hərəkətə gətirdi və onların missionerlik səylərini zirvə nöqtəsinə çatdırdı. Onların bu cavabı Yeddinci Ay hərəkəti kimi tanındı. Millerçi rəhbərlər əvvəlcə şübhə ilə yanaşsalar da, gözlənilən hadisədən bir neçə həftə əvvəl hərəkəti dəstəklədilər və Snounun baxışlarının çap olunmasına və müdafiə edilməsinə imkan verdilər.

Gecəyarısı Çağırışı və Onun Sonrakı Nəticələri

Ellen Uaytın ilk görüntüsü Allahın xalqını göylərə aparan bir yol üzərində göstərir; onların arxasında isə Gecəyarısı Çağırışı adlanan bir işıq vardır. Samuel Snoun təqdim etdiyi xəbər başa düşülməlidir. 1842-ci ilin mayında 300 vaiz üçün 300 cədvəl çap edildi. 1844-cü il martın 22-dək, ilk məyusluqdan sonra, cədvəl kənara qoyuldu və bir çoxları hərəkəti tərk etdi. Qalanlar isə gözləməli idilər. Ekseter düşərgə toplantısında Snou göstərdi ki, Rəbb 1844-cü il oktyabrın 22-də, Kəffarə Günündə gələcək. Bu da onları həmin xəbəri bəyan etməyə sövq etdi.

Cozef Beyts xatırladı ki, Ekseter düşərgə toplantısından sonra, qatar vaqonları ilə gedərkən, “Budur, bəy gəlir!” sözlərini təkrar edən səslər eşitdi. Bu hərəkət iki ay ərzində Amerika Birləşmiş Ştatlarını бүürüdü və 22 oktyabr 1844-cü ildə Böyük Məyusluğa gətirib çıxardı.

Damsteegt 1844-cü il 28–29 dekabr tarixlərində Himes və Millerin iştirak etdiyi Adventistlərin Low Hampton Konfransı barədə qeyd edir. Himes müqəddəslərə təsəlli verməyə, xristian dünyasını oyatmağa və günahkarlara xilas bəyan etməyə çağırırdı. Bir neçə həftə sonra Advent Mətbuatı yenidən fəaliyyətə başladı və Himes xilas qapısının açıq olduğunu bəyan etdi. Miller

tədrisən “bağlı qapı” anlayışının ifrat formasından əl çəkdi və Gecəyarısı Hayqırtısı barədə ilkin baxışına qayıtdı. Elə həmin ay Ellen White ilk görüntüsünü aldı və orada Gecəyarısı Hayqırtısını rədd edənlərin yoldan yığılıb düşdüyü göstərilirdi. Həmin görüntü hər kəs qədər William Miller üçün də idi.

Uilyam Millerin Son Sınağı və İrsi

“Erkən Yazılar” kitabından, səhifə 257:

Sonra diqqətim William Millerə yönəldildi. O, çaşqın görünürdü və xalqı üçün duyduğu nigarançılıq və kədər altında əyilmişdi. 1844-cü ildə birləşmiş və məhəbbət dolu olmuş dəstə öz məhəbbətini itirir, bir-birinə qarşı çıxır və soyumuş, geri dönmüş bir hala düşürdü. O bunu seyr etdikcə, qəm onun qüvvəsini tükədirdi. Mən gördüm ki, başda gedən adamlar, xüsusilə Joshua Himes, onu izləyir və onun üçüncü mələyin xəbərini qəbul edə biləcəyindən qorxurdular.

Bu məzmununda üçüncü mələyin xəbəri Şənbədir. Miller göydən gələn işığa meyl etdikcə, bu adamlar onun düşüncəsini ondan uzaqlaşdırmaq üçün planlar qururdular. İnsani təsir onu qaranlıqda saxladı və onun həqiqətə qarşı çıxanlar arasındakı təsirini qoruyub saxladı. Nəhayət, Miller səsinə göydən gələn işığa — Şənbəyə — qarşı qaldırdı. O, onun məyusluğunu izah edəcək, keçmişin üzərinə isə işıq və izzət salacaq xəbəri qəbul etmədi. O, ilahi hikmətə deyil, insani hikmətə arxalandı. Əmək və yaş tərəfindən taqətdən salındığı üçün, onu həqiqətdən saxlayanlar qədər məsuliyyət daşımırdı. Günah onların üzərinə düşür. Əgər Miller üçüncü mələyin işığını görə bilsəydi, bir çox şeylər izah olunardı. Lakin qardaşları ona elə dərin məhəbbət bəslədiklərini etiraf edirdilər ki, o düşünürdü, onlardan heç vaxt ayrılı bilməz. Allah onun ölümün hakimiyyəti altına düşməsinə yol verdi və onu həqiqətdən uzaqlaşdıranlardan gizlədərək qəbirdə saxladı. Musa Vəd Olunmuş Torpağa daxil olmazdan əvvəl xəta etdi; eynilə, Miller də tezliklə səmavi Kənana daxil olmaq ərəfəsində ikən xəta etdi. Başqaları onu bunu etməyə sövq etdilər; bunun hesabını da başqaları verməlidirlər. Lakin mələklər Allahın bu qulunun qiymətli tozunu gözləyirlər və o, son şeypurun səsi ilə çıxıb gələcək.

Nəticə: Bu Gün üçün Dərslər

Nəticə etibarilə, William Miller dünyanın sonunda Yeddinci Gün Adventistlərini təmsil edir. Ellen White-in ilk görüntüsü öz dövründən daha çox bizim günümüz üçündür. Dünyanın sonunda Yeddinci Gün Adventistləri Gecəyarısı Fəryadının nurunu rədd edəcəklər. Gecəyarısı Fəryadının nuru yalnız bu tarixi anlamaqla dərk oluna bilər. İlk məyusluq Millerçi hərəkəti yanlış səbəblərlə orada olanlardan təmizlədi və xalqı onları Ən Müqəddəs Yerə aparacaq sınaq təcrübəsi üçün hazırladı. İlk məyusluğa çatanlar yalnız 22 oktyabr 1844-cü ili gözlədikləri təqdirdə mübarək sayılırlar. Bu vaxt Allah tərəfindən, Özünün Ən Müqəddəs Yerə toplayacağı bir xalq yetişdirmək üçün təyin edilmişdir. Gecəyarısı Fəryadını rədd etmək və yoldan düşmək bu tarixin bütövlükdə rədd edilməsi deməkdir.

Uilyam Miller üç səhv etdi və biz həmişə üç sınaqla imtahan olunuruq. Onun birinci xətası 1844-cü ilin dekabrında Gecəyarısı Hayqırışını rədd etməsi idi. Onun ikinci xətası Allaha deyil, insanlara

qulaq asması idi ki, bu da onun üçüncü xətasına gətirib çıxardı: şənbəni rədd etməyə. Dünyanın sonunda Yeddinci Gün Adventistləri öz rəhbərlərinə qulaq asdıqları üçün Gecəyarısı Hayqırışının tarixini və qədim yollara qayıtmaq çağırışını rədd edəcəklər. Bununla onlar özlərini vəhşinin damğasına hazırlayırlar; beləliklə, Millerin üçmərhləli sınaq prosesini təkrarlayırlar; bu proses isə onların Gecəyarısı Hayqırışının xəbəri və tarixi ilə necə münasibət qurmasından başlayır.

Birinci məyusluqdan ikinci məyusluğa qədər olan tarixi əhatə edən yalnız iki peyğəmbərlik vardır: 2300 gün (“Görüm geciksə də, onu gözlə”) və 2520. 2520-ni rədd etmək Gecəyarısı Harayını rədd etmək deməkdir. Gecəyarısı Harayını rədd etmək isə aşağıdakı şəx dünyasına gedən yoldan düşmək deməkdir.

Bu məsələyə növbəti təqdimatda daha ətraflı toxunacağıq.